

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Breviarium cisterciense - Cod. Lichtenthal 34

Lichtenthal (?), [1. Hälfte des 14. Jh. (nach 1318)]

Dedicatio ecclesiae

[urn:nbn:de:bsz:31-35098](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-35098)

publice portat in uia. **Secūm matheū**
S illo tempore. Dixit ih̄c discipulis suis p̄
abolam hanc. Simile ē regnū celoz
thesauro abscondito ī agro quē qui inuenit
hō abscondit et p̄ gaudio illi uadit et uēdit
om̄ia que habet et emit agrū illū. Itē
simile ē regnū celoz hom̄i negotiatori
querenti bonas margaritas. Inuenta
aū una p̄ciosa margarita abiit et uēdit
om̄ia que habuit et emit eā. Itē simile ē
regnū celoz sagene mille ī mare et ex
om̄i genere pisciū cōgreganti. Quam
cū impleta eēt educentes et sec̄ litus
sedentes elegerūt bonos ī uasa sua malos
aū foras miserūt. Sic erit ī cōsumatioe
secl̄i. Erubūt angli et sepabūt malos de
medio iustoz et mittent eos ī cāminū ignis
In erit fletus et stridor dentū. Intellectu
hec om̄ia. Dicūt ei. etiā ait illis. Idō oīs
scriba doct̄ ī regno celoz similis erit
patri familias qui profert de thesauro
suo noua et uetera. **Am̄. In edicatione**
Quam metuend' ē locus. eccle ad. v. a.
Ite uere n̄ ē hic aliud nisi dom' dī et porta celi
A Tu dñe uniuersoz qui nullā habes ī digentiā

uoluiti templū tuū fieri in nobis conserua
 domū istam imaculatū in etnū **A** Sup muros
 tuos ierlm constitui custodes tota die & tota nocte n̄
 tacebūt laudare nom̄ dñi. **A** Ayuro tuo ierpug
 nabili circūcinge nos dñe & armis tue potentie
 ptege nos semp d̄s n̄r. **Antiph** **V**idi ciuitatem
 scām ierlm nouā descendente de celo ad eo
 patam tamq̄ sp̄sam ornata uirō suo. **B**
 Terribilis. **V** Dom' mea. Dom' oratoris uocabit.
Ad m̄ā Pax eterna abetno p̄e huic domui pax
 p̄hemis uerbū patris sit pax huic domui pa
 cem p̄ius solator huic prester domui. **Colla**

Dō qui nos p̄ singulos annos huic sc̄i
 templi tui cōsecratoris reparas. **die**
 & sacris semp misteris representas icolomes
 exaudi p̄ces ppli tui & p̄a ut quisq̄s hoc
 templū beneficia petiturus igreditur
 cuncta se in **reparat** letetur. **P.** **In uitate**
 Exultem' dño regi sūmo. Qui suū sc̄ificauit tab
 naculū. **In. 4. A** Tollite portas p̄ncipes ur̄is
 & eleuamū porte et̄nales. **ps** Dñi ē t̄m. **A** In
 troibo ad altare d̄i ad dñm qui iustificat iuuenta
 tem meā **ps** Iudica me d̄s & disc̄ne. **A** Sanc
 tificauit dñs tabernaculū suū. **ps** D̄s n̄r. **A**
 Er̄it in dñs in d̄m & lapis iste uocabit' dom' d̄i

ps Omnes gentes. **A** Edificauit moyses al-
tare dño dō. **P** Magni dō. **A** Non ē hic aliud
nisi domus dī et porta celi. **P** Te decet. **V** funda-
ta ē domus dñi. **S**up iūctē montū **S**mo **S**i aug

Quocienscūq; frēs km̄i altaris uel ep̄i
templi festiuitatē colim⁹ si fidelit̄ et
diligenter attendim⁹ et scē et iuste iuu-
mus quicquid in templis manu sc̄is agit⁹
totū in nobis spiritali edificatōne cōplet⁹.

R Ornauerūt faciē templi coronis aureis et
dedicauerūt altare altare dño. Et sc̄a ē leticia
magna in p̄plo. **V** In ymnis et confessionibz
benedicabit dñm Et sc̄a. **N**on enī men-

ti- tus ē ille q̄ dicit. Templū enī dñi sc̄m
ē qd̄ em̄s nos. Et iterū. Nescitis q̄a cor-
pa ur̄a templū s̄ sp̄s sc̄i. **Q**ibz meritis
in i p̄grām dī merum⁹ fieri templū dī

R In ymnis et confessionibz benedicebat dñm
Qui magna fecit in isrl̄ et uictoriā dedit illis
dñs om̄ip̄s. **R** Ornauerūt faciē templi coronis
aureis et dedicauerūt altare dño. Qui magna.

Quantū q̄ possum⁹ cū ip̄i ad uictorio
laborem⁹ ne dō nr̄ in templo suo hoc
ē in nobis ip̄is iueiat qd̄ oculos sue maner-
tatis ostendat s̄ habitaculū cordis nr̄i

euacuetur uiciis et uirtutibus repleatur clau
 datur et aperatur christo. **R.** Super muros tuos
 ierusalem constitui custodes tota die et nocte non
 tacebunt laudare nomen domini. **V.** Qui reminiscimini
 in domini ne taceatis et ne detis silentium ei. tota
 terra fructus laborum nostrorum ut nobis bonorum operum
 clauibus regni ianuam celestis aperire
 possimus. Sic enim malis operibus quasi
 quibusdam serris ac uectibus uite nobis ia
 nuam claudit ita absque dubio bonis operibus
 aperitur. **R.** Terribilis est locus iste non est hic aliud
 nisi domus dei et porta celi. Vere et enim dominus est in loco
 isto et ego nesciebam. **V.** Cum euigilasset iacob
 a sompno ait. Vere. **In H. A. A.** Vidit iacob sca
 lam summam eius celos tangebant et descendentes
 angelos et dixit uere locus iste sanctus est. **P.** Quia dilecta
A. Exiit iacob lapide in titulum fundens oleum de
 super. **P.** Fundamenta. **A.** Templum domini sanctum dei
 cultum est dei edificatum est. **P.** Domine deus salutis. **A.**
 Qui habitat in adiutorio altissimi in protectione
 dei commorabitur. **P.** Inquit. **A.** Benedicta gloria domini
 de loco suo. **P.** Sanctitate. **A.** Cum euigilasset iacob
 a sompno ait. uere dominus est in loco isto. **P.** Dominus regnum
 domus tua domine deus sanctitudo in longitudine dierum
Et ideo fratres karissimi unusquisque consideret

diabolo
 et

conscientiā suā & qm̄ se aliq̄ crimine uul-
neratū eē cognouerit prius orōibz ie-
iunijs uel elemosinis studeat munda-
re conscientiā suā & sic eucharistiā p̄sumit
accipere. **V**idi p̄tam ciuitatis ad orientē positā
& ap̄loz noīa & agni sup̄ eam scriptā. Et sup̄ mu-
ros et̄ angloz custodiā. **V**idi sc̄m ciuitatē
ierlm̄ descendente de celo ornatam tanq̄ sp̄-
sam uiro suo. Et sup̄. **S**ic enī agnoscens
reatū suū ip̄e se ad uino altari subdi-
xit cito ad indulgentiā diuine m̄ie p̄ueni-
et q̄a sic qui se exaltat humiliabit̄ ita
e contrario qui se humiliat exaltabit̄.
Cū exiret iacob de tra sua uidit gl̄am dei
& ait. Qūm tribulus ē locus iste n̄ ē hic aliud
nisi dom̄ d̄i & porta cel̄. **V**ere d̄ns ē i loco
isto & ego nesciebam. Qūm. **Q**ui enī sic dixi
agnoscens reatū suū ip̄e se humiliter
ab altari eccl̄ie p̄mendacōe remoue-
re uoluerit ab illo et̄o et celest̄i comu-
nio excommunicari penit̄ n̄ timebit. **E**
Erit in d̄no ind̄m & lapis iste quē exer̄itu
lū uocabit̄ dom̄ d̄i & de iniurijs que dederis
m̄ Decimas & hostias pacificas offerā tibi.
Y do' d̄s n̄s fuit meā iura ita p̄quā ego

ambulo ⁊ custodierit me decimas. **R**ogo
 uos fr̄es diligenti attendite. Si ad me
 san̄ cui⁹ cui⁹q; potentis hominis nemo pre
 sumit cū uestib; cōsentis ⁊ i quatuor ac
 cedere quito magis acōmūno et̄ni regis
 idē ab altari dñi se debet un⁹q; iudic
 ul' odū ueneno percussus uacundie suo
 re repletus cū reuerentia ⁊ humilita
 te sub trahere. **pp̄t** illud qd̄ scriptū
 ē uade prius recōciliari fr̄i tuo ⁊ tē
 ueniens offeres munus tuū. **⁊ Dom' mea**
 dom' orōnis uocabit̄ dic̄ dñs. In ea oīs q; petit
 accipit ⁊ qui querit inuenit ⁊ pulsanti aperiet̄
⁊ Hec ē dom' dñi firmit̄ edificata bene fundata
 ē sup̄ firmā petrā. In ea oīs **ad cā** Fundamēta
 templi hui⁹ sapiā sua fundauit d̄s i quo dñi
 celi collaudat̄ angli surruant uenti ⁊ fluant
 flumina n̄ possit̄ illud mouē un⁹q; fundatū ē enī
 sup̄ petram. **⁊ Letat'.** **⁊** Hui⁹ dō' edm. **⁊** Lau
 da ierlm. **⁊** Si q; habitant in domo tua dñe.
 In sc̄la celoꝝ laudabūt te. **Secūm Lucam**
⁊ illo temp̄e. Dix̄ ih̄c discipulis suis. Nō
 ē arbor bona que facit fruct' malos ne
 q; arbor mala faciens fructū bonum
Et **⁊** **Om̄e** **ueni.** **⁊** **de pl̄m** **de eadē loc̄e**

Quia ppria diuinitate siēs km̄i sol
lēpna dedicacōis ecclie celebram̄
debem̄ sgruere sollempnitati quā col
mus ut sic ornatis studiosius et dem
ecclie parietibz plurimis accensis lu
miaribz amplificato numero lectonū
addita psalmoz melodia letis noctem
uigiis exmore trāsegin̄ ita q̄ pene
traha cordi ū n̄roz sēp necessarius
bonoz opm̄ decorem̄ ornatis semp
inobis flamma diuine pariter et fra
terne caritatis augetur semp ī scūario
pectoris n̄ri celestū memoria p̄ceptoz
et euēglice lectōis dulcedo scā resonet. **¶**

Exaudi dñe orōnē seruitū ut edificare tem
plū nomini tuo **B**enedic et sanctifica domū
istā in sempitnū d̄s isrl. **¶** **D**ñe q̄ custodis
pactū et m̄iam seruis tuis qui ambulat
coram te in toto corde suo. **B**enedic: **¶**

His sunt fructus bone arboris hic bo
ni thesauris cordis. hec fundam̄
ta sapientis architecti que nobis ho
dierna die scā euēglicū lectō cōmendat
cū nos formā solūmodo s̄ uirtutē p̄ci
habe pietatis. **¶** **D**ñe si iustus fuit pls

et
 tuus orauerit ad sanctuariū tuū et exaudies
 in celo dñe et liba eos de manibus inimicorum eorum.

Si peccauerit inter populos tuos et conuersus egerit penitentiā ueniensq; orauerit in loco isto tu exaudi.

Quod enim iusticia ueteris instrumenti hystoria diligentius insinuat quādo uel moyses tabernaculū uel templum dñi salomon in typū scē ecclie condidit.

Audi dñe ymnū et orōnē quā seruus tuus orat corā te hodie ut sint oculi tui aperti et aures tue intente sup domū istā die ac nocte.

Re spice dñe de scūario tuo et de excelso celoz habitaculo. **S**up domū **V**traq; domus

firmū fundata eē refertur tabernaculū quidem quia compactos de tabulis

habebat parietes sup bases argenteas templū autē sup lapides quadros subpositos.

Beata uere mater ecclia q̄ sic honor diuine dignatōis illuminat. **Q**uā

uictoriosoz glōsus m̄m sanguis exornat. **Q**uā inuolate cōfessionis candida idunt uirgī

tas. **R**ose et n̄ rose n̄ lilia d̄st. **Q**uā inuola. **I**llo temp̄. Dixit ih̄c discipulis **S**icutam

suis. **N**ō ē arbor bona que facit fructus malos neq; arbor mala faciens fructus.

bonos. Vnaquęq; enim arbor de fructu suo
cognoscitur. Neque enim spinis colligunt ficus
neque de rubro vindemiant uivam. Bonus
homo de bono thesauro cordis sui profert bonum
et malus homo de malo thesauro profert
malum. Ex habundantia enim cordis os lo-
quitur. Quid enim uocatis me domine et non faci-
tis que dico. Quis enim uenit me et audit
sermões meos et facit eos ostendam uo-
bis cui similis est. Similis est homini edi-
ficanti domum qui fodit in altum et posuit funda-
menta supra petram. In inundatione au-
tem illius est flumen domus illius et non potuit
eam moueri. Fundata enim erat supra petram.
In laudis a. Domum tuam domine decet scitudo in lon-
gitudine dierum. **cap.** Vidi ciuitatem. **Ps.** Hec est domus
domini firmius edificata. **Bn.** Fundata est supra firmam petram
firmius. **Ps.** Domini misericordia. **v. a.** Mane surgens iacob eri-
gebat lapidem in titulum fundens oleum dicitur uocatum uocatum
domino uere locum iste sanctus est et ego nesciebam. **col.** Deus qui
nobis. **ad i. a.** Domini misericordia domini orationis uocabitur **ad**
iii. a. Hec est domus domini firmius edificata bene fundata est
supra firmam petram. **cap.** Vidi ciuitatem. **Ps.** Fundata
est. **col.** Deus qui nobis. **ad vi. a.** Lapides preciosi omnes
murus tuus et tures ierusalem gemis edificabuntur

Hudiu uocē magnā de tūo dice tē **cap**
Ecce tabnaculū dñi c̄ hoīb; & habitab
 cū ill' & ip̄i ppl̄s ei' erūt & ip̄e d̄s cū eis erūt cor
 d̄s **Domū tuā dñe. col.** **O**s op̄e d̄s ut i' h' lao
 nomū tuo dicato cūctis p̄t̄tib; aures tue
 pietatis accomodes. **p. ad i'.** **B**n̄ fūdata ē
 domū dñi s̄z firmā petra. **cap.** **S**ustulit me
 angl's i' motē magnū & altū & ostendit m̄
 ciuitatē scām ierl'm d̄scēdētē d̄celo habētē
 claritatē d̄i. **v.** **B**i q' hab' **col.** **D**s q' d̄i uis
 & electis lapidib; emū manestati tue cōdis
 habitacū auxiliāe ppl̄o tuo supplicā ut
 qd̄ ecclia tua corp'alib; spacijs spiritalib; am
 plificet̄ augmētis. **p. ad v.** **a**uidit iacob **a** **erexit**
a **teplū dñi a** **cu** euigilauit **cap.** **v**idi ciuitatē. **B**
Domū tuā dñe decz s̄atudo i' n̄logitudie diez decz v.
Domū tuā. ad i'. **Z**achec festinās d̄scēde q̄n̄ hōd' t̄ do
 mo tua optet me manēat ille festinās d̄scēdit &
 suscep' illū i' domū suā hōd' huic domui sal' ad' fca
 ē alla. **col.** **D**s qui nobis. **ymni' i' dedicacōne**
Xp̄e cūctor' dñator alme pat̄s emū gēit' ab
Ace supplicū nota parit' ymniū cerne bēig
Cerne qd̄ puro d̄s i' honore plebs tua simplex
 resoat i' aula amio cui' redeūt colēda tēpe festa
Hec domū rite t̄ dedicata noscat̄ i' q' ppl̄s factū corp'

p̄t̄it

assumit bibitque beatū sanguis hauritū. **H**ic sac
sā latices uetnas diluit et pas p̄mūtōr noxas
erimare uō genū ut erectū xp̄icolaz. **H**ic sac e
gris medicina fessis hūm orbatis uetnaq̄ nris
fert offēsis timoratoz inerox pellit oīs. **D**emōis
seu pit hinc rapia p̄uicaz mōstrū pauet et re
ta corpa liquēs fugit i remotas celū umbr̄s. **H**ic
locū nēpe uocant aula regis et hū mūeaz celū p̄
taq̄ uite patriā petētes accepit oīs. **T**urbo
qm̄ nullū quatit haurit uagātes diruūt uētā
penetratq̄ nymbi n̄ tetris ledit p̄icē teneb̄s
tartarū hōrēs. **Q**uesumū ḡ dō ut sereno an
nuas uultu famlos gubnās q̄ tuū sumo cele
brat amore gaudia tēpli. **N**lla nos uite cru
ciēt molesta sūt dies leni placidē noctes nullū
ex nob̄ pereūte m̄do sentiat ignes. **H**ec dies i
qua t̄ ōscētā ōspicis anā tribuat p̄ h̄ eme gau
dū nob̄ uigēatq̄ lōgo tēpō usu. **G**la sūmū
resonat parētē glā natū paritq̄ sc̄m sp̄m d̄lci
modulet̄ ymnō oīne p̄ euū Am̄. **In noua d̄dicatōe**
Dōs q̄ i uisibilit̄ oīa oīnēs et tam p̄ salute **cap.**
humana quō signa tue potēcie uisibilit̄
ostēdit tēplū i potēcia tue i habitacōis illū
ut oīs q̄ hinc d̄p̄cati uēuūt ex q̄cūq̄ t̄bulacōe
ad te clamauerūt ō solacōis tue b̄nficia ōscēt̄ p̄.